

216/001563/01735

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gemeente Wassenaar
ontvangen

22 DEC. 2016

Gedeputeerde Staten

Afdeling Bestuur
Contact
A. van den Berg
T 070 - 441 67 02
a.vanden.berg@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Gemeenteraad van Wassenaar
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 499
2240 AL WASSENAAR

Tk 1.5-2017

ook afschrift tbr college B&W

Datum
Zie verzenddatum links onder
Ons kenmerk
PZH-2016-575292848
DOS-2016-0001718
Uw kenmerk

Bijlagen
1

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2017

Geachte raad,

Op 11 november 2016 hebben wij uw begroting 2017 ontvangen. In deze brief besteden wij aandacht aan uw begroting en ook aan ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op uw financiële positie. Naar aanleiding van ons onderzoek komen wij tot de volgende opmerkingen.

Toezichtregime begroting 2017: repressief toezicht

Uw begroting, inclusief de 1^e wijziging voldoet aan de criteria voor repressief toezicht. Daarom geldt voor uw gemeente voor het jaar 2017 het repressieve begrotingstoezicht. De begroting, inclusief de 1^e wijziging hebben wij voor kennisgeving aangenomen. Wij verzoeken u om begrotingswijzigingen, die betrekking hebben op de begroting 2017, binnen twee weken na vaststelling naar ons toe te sturen.

Doel van financieel toezicht

Financieel toezicht is gericht op het voorkomen dat een gemeente in een financieel uitzichtloze situatie komt die zij zelf niet kan oplossen. Met het oog hierop beoordelen wij vóór aanvang van het begrotingsjaar of voor uw gemeente repressief of preventief begrotingstoezicht geldt (zie artikel 203 van de Gemeentewet). Repressief toezicht is regel. Dit houdt in dat u uw begroting direct kunt uitvoeren. Wij hoeven uw begroting en de begrotingswijzigingen niet vooraf goed te keuren. Preventief toezicht is uitzondering. Dit betekent dat de begroting en begrotingswijzigingen eerst nog door ons moeten worden goedgekeurd voordat u tot uitvoering kunt overgaan.

Financieel toezicht vanuit de provincie op de gemeente wordt ook wel verticaal toezicht genoemd. De gemeenteraad heeft de primaire controlerende taak ten aanzien van het college van burgemeester en wethouders, het horizontale toezicht. Verticaal en horizontaal toezicht zijn complementair. De gemeenteraad is eigenstandig verantwoordelijk voor het toezicht op het beleid van de gemeente en de uitvoering daarvan. De provinciale toezichthouder geeft dan ook geen oordeel over beleidsonderwerpen.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Specifieke opmerking(en) voor uw gemeente

1. Begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020

Wij hebben uw begroting en meerjarenraming beoordeeld op structureel en reëel begrotingsevenwicht, volgens de wettelijke uitgangspunten van de Gemeentewet. Bij dit oordeel houden wij rekening met het overzicht van incidentele baten en lasten. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat de structurele lasten van uw begroting niet volledig gedekt zijn door structurele baten. De meerjarenraming is wel gedekt door structurele baten.

De saldi van de structurele baten en lasten in uw begroting, inclusief de 1^e wijziging en meerjarenraming, dus zonder incidentele baten en lasten, zijn:

2017	€ 171.633 negatief
2018	€ 202.900 positief
2019	€ 120.000 positief
2020	€ 296.350 positief

Wij gaan ervan uit dat de door u volgend jaar vast te stellen begroting 2018 structureel en reëel in evenwicht zal zijn en dat in de meerjarenraming 2019-2021 geen sprake zal zijn van een opschuivend sluitend beeld in de laatste jaarschijf van de meerjarenraming. Onder het hierna volgende kopje "Ombuigingsmaatregelen/taakstellingen" gaan wij nog nader op dit punt in.

Wij hebben geconstateerd dat u voor de jaren 2017-2019 uw vrije algemene reserve tot een bedrag van ruim € 2,1 miljoen inzet om vanaf het jaar 2020 weer een structureel en reëel sluitende begroting te realiseren. Uw doel is dekking van de begrotingstekorten 2017-2019 om meerjarig te kunnen toegroeien naar de invulling van taakstellingen tot een bedrag van ruim € 1 miljoen in 2020. Ook voor de jaren 2015 en 2016 heeft u uw vrije algemene reserve ingezet om tot een structureel en reëel sluitende begroting te komen. Dit heeft er mede toe geleid dat de omvang van uw vrije algemene reserve in de afgelopen jaren is gedaald van € 44,3 miljoen (stand per 31-12-2014) naar € 24,9 miljoen (stand 1-1-2017). Op zich hoeft dit niet zorgelijk te zijn, als de gereserveerde middelen worden ingezet voor incidentele uitgaven, waarvoor ze zijn bedoeld. Wel ontstaat er een probleem als u uw vrije algemene reserve blijft inzetten om structurele lasten te dekken, dit mede in relatie tot het belang dat er voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar moet blijven voor de opvang van de risico's binnen de gemeente. Op dit moment wordt daar overigens nog steeds ruimschoots aan voldaan.

Wij waarderen dat u nu wilt toegroeien naar een structureel en reëel sluitende begroting in 2020 en hiervoor taakstellingen heeft opgenomen. Onder het hierna volgende kopje "Ombuigingsmaatregelen/taakstellingen" gaan wij nog nader op dit punt in.

U heeft bij de besluitvorming over uw begroting 2017 een amendement aangenomen waarbij u een voorbehoud heeft gemaakt bij de programma-indeling.

Een programma-indeling is een van uw belangrijkste sturingsinstrumenten. Het niet, of onder voorbehoud, vaststellen van deze indeling kan daarom gevolgen hebben voor uw sturingsmogelijkheden en het nemen van rechtmatige besluiten.

Wij adviseren u in 2017 zo spoedig mogelijk tot besluitvorming over uw programma-indeling te komen zodat u hier snel duidelijkheid over krijgt, en een definitieve programma-indeling vast te stellen voor de begroting 2017.

2. Ombuigingsmaatregelen/taakstellingen

In onze brief over de begroting 2016 hebben wij u meegedeeld dat wij ervan uit gaan dat u maatregelen zult nemen die ertoe leiden dat de tekorten in de meerjarenraming 2017-2019 worden gedekt en dat voor deze jaren structureel en reëel evenwicht tot stand wordt gebracht. Wij hebben geconstateerd dat u ter dekking van de begrotingstekorten 2017-2019 gedurende drie jaar de reserve frictiekosten (éénmalig gevormd vanuit de vrije algemene reserve) inzet om meerjarig te kunnen toegroeien naar invulling van de taakstellingen oplopend tot een bedrag van ruim € 1 miljoen in 2020 en de frictiekosten voor personeel te bekostigen.

Ons Gemeenschappelijk financieel toezichtkader staat dit onder voorwaarden toe. Wij hebben geconstateerd dat u voldoet aan deze voorwaarden.

In het jaar 2020 wordt deze reserve niet meer ingezet. Wij verzoeken u nadrukkelijk de taakstellingen zo snel mogelijk verder te concretiseren. Immers, er mag geen sprake zijn van een opschuivend structureel sluitend beeld in het laatste jaar van de meerjarenraming, wat betekent dat geen sprake mag zijn van een opschuivende inzet van de algemene reserve. In de volgende begroting (2018) is een nieuwe inzet van een deel van de algemene reserve gedurende de periode van het begrotingsjaar en de meerjarenraming ter verlichting van de exploitatie dus niet toegestaan.

In uw begroting is verder nog sprake van dekkingsmaatregelen voortvloeiende uit de Kadernota 2017 (inclusief raadsinformatiebrief van 10 juni 2016) van € 3,8 miljoen in 2017 aflopend tot € 2,4 miljoen in 2020. Tenslotte heeft u in uw begrotingsvergadering een amendement aangenomen waarbij de geraamde verhoging van de onroerende-zaakbelasting met een bedrag van € 360.000 wordt gecompenseerd met structurele bezuinigingen op het in de begroting opgenomen beleid.

Wij gaan ervan uit dat ook deze dekkingsmaatregelen en bezuinigingen zullen worden gerealiseerd. Mocht op enig moment blijken dat de opgenomen bezuinigingen/taakstellingen niet (meer) realistisch zijn, dan zult u tijdig alternatieve structurele dekkingsmiddelen moeten aanwijzen. Wij adviseren u met klem alle in uw begroting en meerjarenraming opgenomen bezuinigings- en dekkingsmaatregelen en taakstellingen goed te monitoren en ons op de hoogte te houden van de voortgang hiervan.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

In onze brieven over de begroting 2016 en jaarrekeningen 2014 en 2015 hebben wij uw aandacht gevraagd voor de actualisatie van de beheerplannen. In juli 2016 zijn de beheerplannen voor de openbare ruimte vastgesteld. De financiële consequenties zijn verwerkt in de begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 met een ingroei van de dotaties ten behoeve van de beheerplannen wegen en groen. Wij gaan ervan uit dat deze ingroei niet zal leiden tot achterstallig onderhoud.

Het beheerplan vastgoed (gebouwen/ accommodaties) wordt op dit moment nog geactualiseerd. Wij hebben ambtelijk vernomen dat er sprake is van achterstallig onderhoud en dat niet bekend is of het achterstallig onderhoud binnen de meerjarenraming financieel wordt ingelopen. Daarnaast

is in de begroting 2017 voor het jaar 2020 een taakstelling voor accommodaties opgenomen van € 500.000.

Wij vragen nogmaals met klem uw aandacht voor de actualisatie van dit plan. Wij verzoeken u de eventuele budgettaire consequenties via een begrotingswijziging in de begroting 2017 te verwerken.

Algemene opmerking

De algemene opmerking heeft betrekking op ontwikkelingen die op alle gemeenten van toepassing zijn, zoals wetswijzigingen. We houden hierbij waar mogelijk wel rekening met de specifieke situatie binnen uw gemeente.

Vernieuwing Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

De vernieuwing van het BBV voortvloeiend uit de adviezen van de commissie Depla, heeft in een korte tijd ingrijpende veranderingen veroorzaakt voor provincies en gemeenten. Zoals aangekondigd in onze brief bij de jaarrekening 2015, hebben wij getoetst op de aanwezigheid van de nieuwe BBV onderdelen in uw begroting. Hierbij hebben wij geconstateerd dat deze in uw begroting zijn verwerkt.

Tot slot

Wij danken u voor het tijdig toesturen van uw begroting.

Voor het wettelijk kader en de toetsingscriteria waaraan uw begroting moet voldoen om voor het repressief toezicht in aanmerking te komen, verwijzen wij u naar de bijlage.

Graag ontvangen wij voor 1 mei 2017 een schriftelijke reactie op deze brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. Marije L.E.F. Hoogendoorn-Bruins Slot
Hoofd Bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Bijlage bij brief Financieel Toezicht begroting 2017

In deze bijlage vindt u de overwegingen van plaatsing van uw gemeente onder het repressieve begrotingstoezicht, het wettelijk kader en de toetsingscriteria van financieel toezicht. Verder geven wij u een overzicht van de belangrijkste bronnen waar u meer informatie over financieel toezicht kunt vinden.

Overwegingen voor repressief toezicht:

- U heeft de begroting 2017 en de jaarrekening 2015 tijdig toegestuurd;
- Wij hebben geconstateerd dat de jaarrekening 2015 structureel en reëel sluitend is. Zie onze brief van 31 augustus 2016, met kenmerk PZH-2016- 562775936;
- Uw begroting 2017 is naar ons oordeel niet structureel en reëel in evenwicht. In de meerjarenraming 2018-2020 is aannemelijk gemaakt dat dit evenwicht vanaf het jaar 2018 tot stand zal worden gebracht.

Van structureel en reëel evenwicht is sprake indien de structurele lasten worden gedekt door structurele baten, op basis van het bestaande beleid en het aanvaarde vastgestelde nieuwe beleid. Daarbij dienen de begroting en de meerjarenraming uiteraard volledig en reëel te zijn.

Wettelijk kader/toetsingscriteria

Ons oordeel is gebaseerd op de kaders en criteria genoemd in:

1. de Gemeentewet;
2. de Algemene wet bestuursrecht;
3. het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
4. het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 'Kwestie van evenwicht' van juni 2014;
5. onze begrotingscirculaire van 15 maart 2016, kenmerk PZH-2016-546635403A.

De criteria om voor het repressieve begrotingstoezicht in aanmerking te komen zijn:

1. de jaarrekening 2015 en de begroting 2017 zijn tijdig, vóór 15 juli respectievelijk 15 november 2016, ingezonden;
2. de begroting 2017 is naar ons oordeel in evenwicht of, als dat niet het geval is, in de meerjarenraming is aannemelijk gemaakt dat dit evenwicht uiterlijk in 2020 tot stand zal worden gebracht.

Bronnen

Om aan het wettelijk kader en de toetsingscriteria te voldoen, kunnen gemeenten onder andere gebruik maken van de [begrotingscirculaire](#), de [themacirculaire incidentele baten en lasten](#) en het [Gemeenschappelijk Financieel toezichtkader 2014](#). Deze documenten kunt u vinden op onze [website](#).